

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง หลักการข้อร้อง

วิชาดนตรี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

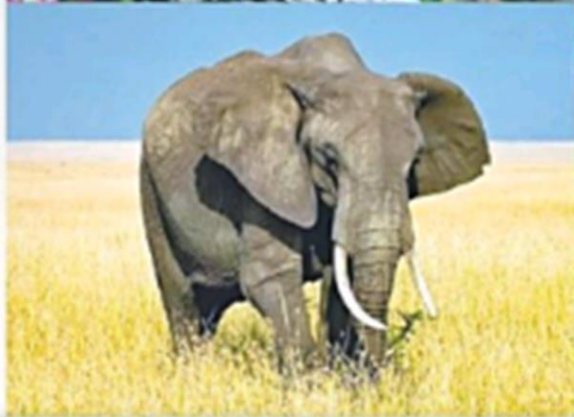
ครูผู้สอน นายอัฐพล ปรีชานพงศ์

จุดประกายความคิด

ถ้าสัตว์ทุกตัวร้องเพลงได้
นักเรียนคิดว่า สัตว์ชนิดใด
มีเสียงร้องคล้ายกับเสียงของ
นักเรียนมากที่สุด

ช่วงเสียงของมนุษย์

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพเสียงของมนุษย์

เสียงของมนุษย์แต่ละบุคคลมีลักษณะเฉพาะตัว คุณภาพของเสียงมนุษย์ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดังนี้

๑.๑ ความแตกต่างของโครงสร้างอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกาย เช่น รูปร่าง ใบหน้า สมอง ซึ่งเป็นปัจจัยในการแยกแยะเสียงพูดของมนุษย์

๑.๒ ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาดั้งเดิมของชาตินั้น ๆ ที่มีส่วนในการกำหนดลักษณะของการเปล่งเสียง

๑.๓ เส้นเสียง เป็นสิ่งที่กำหนดเสียงพูด และเสียงร้องเพลงของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

เส้นเสียงยาว

เสียงจะกว้าง

เส้นเสียงสั้น

เสียงจะแคบ

เส้นเสียงหนา

เสียงจะทุ้ม

เส้นเสียงบาง

เสียงจะแหลม

๒. เสียงของมนุษย์

เสียงของมนุษย์แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ เสียงพูดและเสียงร้องเพลงซึ่งจะมีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นเสียงร้องเพลงจำเป็นต้องใช้ลมหายใจมากกว่าเสียงพูด ดังนั้นจึงต้องรู้จักการเก็บลมหายใจให้เพียงพอ จึงจะเปล่งเสียงออกมาได้ไพเราะและมีคุณภาพ

เสียงร้องเพลงของมนุษย์ตามหลักสากล แบ่งเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. เสียงโซปราโน (soprano) เสียงสูงของผู้หญิง
๒. เสียงอัลโต (alto) เสียงต่ำของผู้หญิง
๓. เสียงเทเนอร์ (tenor) เสียงสูงของผู้ชาย
๔. เสียงเบส (bass) เสียงต่ำของผู้ชาย

หลักและวิธีการขับร้องเพลง

การขับร้องเพลง คือ การเปล่งเสียงร้องออกมาเป็นถ้อยคำให้สอดคล้องประสานไปกับทำนอง จังหวะ และเนื้อร้องของบทเพลง

๑. หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

- ๑) ศึกษาเนื้อร้อง ทำนอง ความหมายของเพลงให้เข้าใจ
- ๒) ออกเสียงตัว ร ล และคำควบกล้ำให้ถูกต้องชัดเจน
- ๓) รักษาระดับเสียงให้คงที่และขับร้องให้เข้ากับเสียงดนตรี
- ๔) ขับร้องให้ถูกต้องตามวรรคตอนของเพลง
- ๕) เอื้อนเสียงให้ถูกต้องตามจังหวะของเพลงได้สม่ำเสมอ เสียงไม่ตัก
- ๖) แสดงอารมณ์ตามเพลงซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น การใช้น้ำเสียง โใบหน้า ท่าทางต่าง ๆ

การปฏิบัติตนขณะขับร้องเพลงไทย

การปฏิบัติตนขณะขับร้องเพลง

๑. ท่านั่ง ผู้ขับร้องควรนั่งพับเพียบหลังตรง ด้วยกิริยามารยาทที่สำรวม ไม่ขยับตัวไปมา ขณะขับร้องควรหันหน้าไปทางผู้ชม และพยายามสบตากับผู้ชมบ้าง
๒. ท่ายืน ผู้ขับร้องควรยืนหลังตรง แยกเท้าออกจากกันเล็กน้อย เคลื่อนไหวมือและเท้าอย่างสำรวม

การขับร้องเพลงไทย

ตัวอย่างเพลงไทยที่ควรฝึกขับร้อง

เพลงลาวเสียงเทียน

เนื้อร้อง	คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง	ทำนอง	ลาวเสียงเทียน
(ท่อน ๑)	รูปเทียนทองสองมือ น้อมเคารพบูชา	ถือไว้ตั้งใจวันทา (ซ้ำ)	พระคำสดาของชาวพุทธ (ซ้ำ)
(ท่อน ๒)	พระปัญญาเลิศล้ำ พระการุณย์เลิศล้ำ พระองค์เลิศล้ำนบวิสุทธิ	ทรงค้นพบสัจธรรม ทรงน้อมธรรมสู่มนุษย์ สอนชนเพื่อหลุดพ้นความทุกข์ทน (ซ้ำ)	

ตัวอย่างเพลงไทยที่ควรฝึกขับร้อง

เพลงลาวเจริญศรี

เนื้อร้อง จากบทละครเรื่องลิลิตพระลอ

อายุเยาวเรศรุ่นเจริญศรี
งามองค์งามทรงอ่อนช้อน
แม่คุณเอ๋ย ช้อยบ่เคยพบเจ้า
สาวใดไปเหมือนสองเพื่อนแพงนา

พระเพื่อนพี่แพงน้องสองสมร
ดังอัปสรหยาดฟ้าลงมาเอย
สองนางลำพาสูเจ้างามตา
แต่ช้อยดูมาลักษณาบ่ปาน

๒. หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยสากล

๑. ศึกษาทำนองเพลงให้เข้าใจอารมณ์เพลง เพื่อจะได้แสดงอารมณ์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับทำนองเพลง
๒. ศึกษาเนื้อร้องให้เข้าใจความหมายของเพลง เพื่อจะได้เน้นเสียงหรือทอดเสียงได้เหมาะสมกับเพลง
๓. ฝึกเปล่งเสียงร้องตามระดับเสียงของโน้ตในบทเพลง
๔. ปรับอารมณ์ของตนเองให้คล้อยตามอารมณ์ของเพลง เพื่อโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังให้คล้อยตาม
๕. ขับร้องให้ถูกต้องตามคำร้อง ทำนอง และร้องให้ถูกต้องตามจังหวะ
๖. ร้องให้เต็มเสียง ออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้องชัดเจน
๗. แบ่งวรรคตอนของการหายใจให้ถูกต้องเหมาะสมกับบทเพลงนั้น
๘. แบ่งวรรคตอนของเนื้อเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลง

ตัวอย่างเพลงไทยสากลที่ควรฝึกร้อง

เพลงใกล้รุ่ง

ทำนอง พระราชนิพนธ์

ในพระบาทสมเด็จพระ

พระบรมชนกนาถ

มหาภูมิพลอดุลยเดชม

หาราช บรมนาถบพิตร

คำร้อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ได้ ยิน เสียง แว่ดังแล้วมา แต่ ใกล้ ใกล้ ชุ่มชื่น ฤ - ทัย ทวานใด จะ
ปาน ฟังเสียง บรร-เลง ขับเพลง ประ-สาน จากทิพย์ วิ - มาน ประ ทาน กล่อม
ใจ ใกล้ยาม เมื่อ แสง ของ ส่อง ฉับ คดมอง จ้อง ฟังเรื่อง ว่า ไร ลมโบก โบก
มา ทนาว ใจ รอ ซ้ำเพียง ไร ตะ วัน จะ มา เพลิดเพลิน ฤ -
ทัย ฟัง ไก่ ประสานเสียง กัน คอกมะ-ลิ-วัลย์ อวลกลิ่น ระคน มะ - ทา ไร่ ในยาม
นี้ เพลิดเพลินนาแสง ของนวล ม่วงนภา แสง เพลิดเพลินลำ ราชู หมู่ มวลวิหคบิน ผกมา แต่ รัง
นอน เฝ้าเซยชิด ช้อน ลืม ชม บัว บาน ยินเสียง บรร เลง ดัง เพลง ขับ
ชาน สอด คล้อง กิ่ง วาน ชำบ ชำบ จับ ใจ

ผังสรุปสาระสำคัญ

ช่วงเสียงของมนุษย์

เสียงสูงของผู้หญิง
(โซปราโน)

เสียงต่ำของผู้หญิง
(อัลโต)

เสียงสูงของผู้ชาย
(เทเนอร์)

เสียงต่ำของผู้ชาย
(เบส)

หลักและวิธีการ ขับร้องเพลง

หลักการ ขับร้อง

ขับร้องให้ถูกต้องตาม
คำร้อง ทำนอง

ปรับอารมณ์ให้คล้อยตาม
อารมณ์เพลง

แบ่งวรรคตอนของ
เนื้อเพลงได้ถูกต้อง